
Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SODOBNI PLES

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 5. junij 2020

SPLOŠNA MATURA

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Osnoven, temeljen. Tisti, ki je na nizki, začetni stopnji razvoja: primitivne oblike življenja; primitivne živali / primitivno zobovje // ki je na nizki, začetni stopnji civilizacije: živeti v primitivni skupnosti; primitivna ljudstva / primitivno življenje nomadov / primitivne kulture; primitivna umetnost. ♦ Zelo preprost, enostaven: narediti primitivno ognjišče; uporabljati primitivno orodje, orožje / primitivna obdelava zemlje z zelo preprostimi orodjem; primitivno poljedelstvo. 	
	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Ples. Ker je eden od načinov izražanja človeka, njegovega komuniciranja z naravnimi silami, bogovi, drugimi plemeni in živalmi: človek znotraj svoje plemenske skupnosti komunicira in vzpostavlja svojo vlogo. Prva pričevanja o tem, da so ljudje plesali, najdemo v jamskih slikah: vidimo podobe, kako se ljudje preoblačijo v živali, jih posnemajo ali personificirajo. 15.000–40.000 let pr. n. št. Na začetku še ne moremo govoriti o plesu kot umetniški formi, ampak o plesu, ki je del ali edinstvena sestavina rituala. 	
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ grško ali antično ♦ rimsko 	
	5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ nad sceno in orkestro je nebo – vez s kozmičnim tragedija in komedija vedno uporabljata zbor na orkestri ♦ pomenljivost, skrivnostnost dogajanja – pomembni prizori (vojne, umori ipd.) potekajo za odrom ples ima pomembno vlogo, je bistveni način gibanja zbora ♦ odprto gledališče – obred 	<p>nad sceno in orkestro je streha – ni vezi s kozmičnim</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ zbor počasi izgine čim večja verjetnost – vse poteka na odru, pred očmi gledalca ♦ ples nastopi le dekorativno, umakne se v bolj ljudske oblike zaprto gledališče – iluzija
Skupaj	7		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ B	
12	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Z nastopom krščanstva vstopamo v obdobje, v katerem se okoliščine za razvoj gledališča in plesa temeljito spremenijo. Že v poznem rimskem cesarstvu prihajajoče krščanstvo prepove pripadnikom svoje vere kakršno koli ukvarjanje z gledališčem in njihovo obiskovanje gledališča, ko pa krščanstvo postane vodilna evropska religija, gledališče in ples za nekaj časa zamreta ter se ohranjata le v nekaterih ljudskih in dvorskih oblikah. ♦ Vzrok tega odpora do uprizarjanja in odra je na eni strani položaj gledališča v antičnem Rimu, tam so se lahko pod krinko gledališča in zabave dogajale tudi najbolj grozovite okrutnosti, na drugi strani pa tudi krščanski odnos do telesa, ki je grešno in zato mora biti skrito. Zadnje poročilo o rimskem gledališču je iz 6. stoletja. 	<p>Za opis odnosa do gledališča do 2 točki. Za pojasnilo vzroka do 2 točki.</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ruski balet ♦ švedski balet 	
	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Ruski balet se preoblikuje po letu 1917 – po ruski revoluciji stari, buržoazni balet ni več ustrezen, potrebne so nove vsebine: uprizarjajo kabarete in balet povežejo s cirkusom. V ospredju baleta ni več subjekt. Balet pogosto postane abstrakten, plesalec le geometrična figura na odru. ♦ Predstavniki baleta so: Kasian Goleizowski, Fjodor Lopuhov in Sergej Djagilev. Goleizowski se je naslonil na Labanov princip (tok gibanja je bistvena sestavina plesa); vključil je akrobatiko, šport, tango; uporabljal je jazz glasbo. Lopuhov je raziskoval razmerje med glasbo in plesalcem (uporabil je Beethovno glasbo v Plesni simfoniji). ♦ Djagilev je sodeloval z mnogimi evropskimi avantgardnimi umetniki (Natalijo Gončarovo, Pablom Picassom, Giacomom Ballo in Igorjem Stravinskim). ♦ Popularna koreografa sta bila še Bronislava Nižinska in George Balanchine. <p>ALI</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Švedski balet: 1920 dobi ruski balet tekmeča, ki ga organizira Šved Rolf de Mare. Skupina s koreografom Jeanom Börlinom deluje do 1925 in sodeluje z vsemi velikimi odličnimi evropskimi skladatelji in slikarji. Večina repertoarja je avantgardna, vizualno bogata in radikalna: Dansgille (1921) temelji na švedskih ljudskih plesih. ♦ V baletu Človek in njegova želja (1921) je oder razdeljen na 4 dele – predstavlja 4 svetove (npr. luna in njen odsev), plesalci predstavljajo glasbene instrumente – tudi v kostumih, ki prikrivajo obraze in jih spreminjajo v predmete. ♦ Poroka na Eiflovem stolpu (1921) je bil popularen balet po predlogi Jeana Cocteauja in je prikazoval bizarne goste na zabavi (noj, lev ipd.). 	

		bolji zanima gib kot tak, kot cilj sam po sebi. Zavračajo običajno logiko gibanja, dogodke nizajo brez očitnega razloga, eksperimentirajo z glasbo, sodbe prepuščajo gledalcu, gib popolnoma ločijo od njegovega simptomatskega pomena, iščejo »čisti gib«. Ples plesalca razoseblja zaradi kompleksnega dogajanja v sodobnem svetu, ki ima za posledico nove načine izražanja čustev in problematike.	
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Alain Platel ◆ Ana Teresa de Keersmaeker ◆ Wim Vandekeybus 	
	2	<p><i>Virtuoznost – ranljivost</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Performansi so dramatičnejša in nevarnost tveganja telesa. Plesalčevo telo je potisnjeno do meja zmogljivosti in dlje. V danem trenutku mora zaupati svojim in soplesalčevim instinktivnim reakcijam. »Ranjivo« telo je (iz)postavljeno na rob zmogljivosti in vztrajnosti, pri čemer veljajo pravila in izračuni – prostor, čas in moč telesa so popolnoma preštudirani, koreografija daje vtis izredne težavnosti. Slepota postane metafora hoje po robu med varnim in nevarnim ter telesnimi omejitvami (starost, ranljivost telesa). <p>ali</p> <p><i>Disciplina – energija</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Vandekeybus uporablja telo kot izvor nenapovedljivih, nepričakovanih in nenadzorovanih reakcij in hkrati zahteva disciplino telesa. Osredotoča se na moč in energijo. <p>ali</p> <p><i>Aktivno – pasivno</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Telo je podvrženo kompleksnim izmenjavam med aktivnostjo in pasivnostjo, med močjo in neobogljeno. Sicer močna telesa so večkrat prikazana kot neaktivni objekti, predani nemilosti. Pomembno je nasprotje: horizontalno – vertikalno. Vertikalno telo ima nadzor. Horizontalno telo je predano (spancu, utrujenosti, bolečini, smrti). 	
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ za svobodni ples ♦ Meti Vidmar ♦ Mary Wigman ♦ Gret Palucca ♦ Karin Waehner 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ tip koreografije ♦ usposobljenost plesalca ♦ intenzivnost vadbe ♦ podlaga, na kateri se pleše ♦ pogostost tovrstne poškodbe pri posamezniku 	
	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ burzitis ♦ tendinitis ♦ stresne frakture ♦ artritis ♦ osteohondroze 	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ kolenski sklep ♦ fleksija, ekstenzija, rotacija 	
	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ komolčni sklep ♦ fleksija, ekstenzija (upogib, izteg) 	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ trebušno dihanje: diafragma oz. prepona ♦ prsno dihanje: zunanje in notranje medrebrne mišice 	
	1	♦ Pomožne dihalne mišice delujejo le ob naporu ali v dihalni stiski ob pljučnih obolenjih.	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Žleze z zunanjim izločanjem izločajo svoje produkte (npr. prebavne encime) v prebavni trakt, medtem ko žleze z notranjim izločanjem svoje produkte (npr. hormone) izločajo neposredno v kri. 	
	1	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Trebušna slinavka ali pankreas je žleza z zunanjim (prebavni encimi) in notranjim izločanjem (insulin, glukagon). 	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	5	<ul style="list-style-type: none"> ◆ receptor (ki nekaj zazna, v čutilu) ◆ aferentni nevron (ali čutilni nevron) ◆ vmesni nevron ◆ eferentni nevron (ali motorični/gibalni nevron) ◆ efektor (organ, tkivo) 	

Skupno število točk: 100